

Υπόθεση C-230/22

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

29 Μαρτίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Judecătoria Lehliu-Gară (Ρουμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

6 Δεκεμβρίου 2021

Κατηγορούμενοι:

KN

LY

OC

DW

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Ποινική διαδικασία κατά των κατηγορουμένων KN, LY, OC και DW, οι οποίοι παραπέμφθηκαν σε δίκη για διάφορα αδικήματα.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ζητείται, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, η ερμηνεία του άρθρου 2 ΣΕΕ, σε συνδυασμό με τα άρθρα 48, παράγραφος 2, και 49 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

Προδικαστικό ερώτημα

Έχει το άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (σχετικά με την τήρηση των αρχών του κράτους δικαίου και τον σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου), ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 48, παράγραφος 2, του

Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με τα δικαιώματα άμυνας, και του άρθρου 49 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με την αρχή της νομιμότητας εγκλημάτων και ποινών, την έννοια ότι απαγορεύει εθνική νομοθεσία η οποία χαρακτηρίζει ως ποινικό αδίκημα συμπεριφορά που συνίσταται στην τέλεση πράξεως κατά παράβαση οποιουδήποτε νόμου, χωρίς να αναφέρει ρητώς τους νόμους ή τις νομικές διατάξεις η παράβαση των οποίων επισύρει ποινική ευθύνη;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Άρθρο 2 ΣΕΕ

Άρθρο 48, παράγραφος 2, και άρθρο 49 του Χάρτη

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Το άρθρο 248 του *vechiul Cod penal* (προηγούμενου ρουμανικού Ποινικού Κώδικα) (στο εξής: VCP), με το οποίο τυποποιούνταν ως αδίκημα η «κατάχρηση εξουσίας σε βάρος του δημοσίου συμφέροντος» και σύμφωνα με το οποίο πράξη δημοσίου υπαλλήλου ο οποίος, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, παραλείπει εκ προθέσεως να εκτελέσει πράξη ή την εκτελεί κατά τρόπο αθέμιτο και, ως εκ τούτου, διαταράσσει σημαντικά την εύρυθμη λειτουργία κρατικού οργάνου, κρατικού φορέα ή άλλου θεσμικού οργάνου κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 145, ή επιφέρει ζημία της περιουσίας του, τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή από 6 μήνες έως 5 έτη.

Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală (νόμος 215/2001 περί ρυθμίσεων σχετικά με την τοπική αυτοδιοίκηση): άρθρο 63, παράγραφος 4, στοιχείο α, κατά το οποίο ο δήμαρχος εκτελεί χρέη κύριου διατάκτη δαπανών (*ordonator principal de credite*).

Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice (νόμος 500/2002 περί δημοσίων οικονομικών)

Άρθρο 22 – Ευθύνη των διατακτών

«(1) Οι διατάκτες δαπανών υποχρεούνται να αναλαμβάνουν δαπάνες εντός των ορίων των προβλεπομένων πιστώσεων και να χρησιμοποιούν τις πιστώσεις του προϋπολογισμού μόνον εντός των ορίων των εγκεκριμένων προβλέψεων και σκοπών, για δαπάνες που συνδέονται στενά με τη δραστηριότητα των οικείων δημοσίων φορέων και σύμφωνα με τον νόμο.

(2) Οι διατάκτες δαπανών είναι κατά νόμο υπεύθυνοι για:

a) την ανάληψη υποχρεώσεων, την εκκαθάριση και την εντολή πληρωμής των δαπανών εντός των ορίων των προβλεπομένων πιστώσεων και των πιστώσεων

του προϋπολογισμού που είναι διαθέσιμες και έχουν εγκριθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 21· [...]

c) την ανάληψη υποχρεώσεων και τη χρησιμοποίηση των δαπανών εντός των ορίων των προβλεπομένων πιστώσεων και των πιστώσεων του προϋπολογισμού σύμφωνα με τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση· [...]

f) την οργάνωση του συστήματος ελέγχου του προγράμματος δημοσίων συμβάσεων και του προγράμματος δημοσίων επενδυτικών έργων· [...]

Άρθρο 24 – Εσωτερικός προληπτικός δημοσιονομικός έλεγχος

«(1) Η ανάληψη, η εκκαθάριση και η εντολή πληρωμής των δαπανών από δημόσιους πόρους εγκρίνονται από τον διατάκτη δαπανών και η σχετική πληρωμή πραγματοποιείται από τον προϊστάμενο της χρηματοοικονομικής-λογιστικής υπηρεσίας ή από τον υπεύθυνο για την πραγματοποίηση της πληρωμής.

(2) Η ανάληψη και η εντολή πληρωμής των δαπανών πραγματοποιούνται μόνο κατόπιν έγκρισης του δημοσιονομικού προληπτικού αυτοελέγχου και του κατ' εξουσιοδότηση προληπτικού δημοσιονομικού ελέγχου, ανάλογα με την περίπτωση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία».

Άρθρο 44 – Έλεγχος των επενδυτικών σχεδίων από τους κύριους διατάκτες

«(1) Κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, οι κύριοι διατάκτες δαπανών ελέγχουν τη διεξαγωγή της επενδυτικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, και συντάσσουν τριμηνιαίες εκθέσεις ελέγχου [...]

(2) Αν, κατά τη διάρκεια πραγματοποίησης της επένδυσης, ανακύψουν προβλήματα στην επίτευξη ενός στόχου, ο κύριος διατάκτης μηνιμονεύει, στην έκθεση ελέγχου, την αιτία και τα μέτρα που είναι αναγκαία για την επίλυση των εν λόγω προβλημάτων. [...] [...]

(6) Οι κύριοι διατάκτες δαπανών είναι υπεύθυνοι για την επίτευξη των [...] επενδυτικών στόχων που περιλαμβάνονται στα προγράμματα δημοσίων επενδύσεων».

Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale (νόμος 273/2006 περί των δημοσίων οικονομικών της τοπικής αυτοδιοίκησης)

«Άρθρο 54 – Εκτέλεση του προϋπολογισμού

(1) Στη διαδικασία εκτέλεσης του προϋπολογισμού, οι δαπάνες του προϋπολογισμού διέρχονται από τα ακόλουθα στάδια: ανάληψη υποχρεώσεων, εκκαθάριση, εντολή πληρωμής και πληρωμή.

[...]

(3) Οι ειδικές πράξεις της ανάληψης υποχρεώσεων, της εκκαθάρισης και της εντολής πληρωμής των δαπανών εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των διατακτών δαπανών και πραγματοποιούνται βάσει των γνωμοδοτήσεων των ειδικευμένων υπηρεσιών των δημοσίων φορέων.

[...]

(5) Οι εγκρίσεις πληρωμής πρέπει να συνοδεύονται από δικαιολογητικά έγγραφα. Τα έγγραφα αυτά πρέπει να βεβαιώνουν την ακρίβεια των προς πληρωμή ποσών, την παραλαβή των εμπορευμάτων, την εκτέλεση των υπηρεσιών και άλλων παρόμοιων πράξεων, σύμφωνα με τις αναληφθείσες νομικές υποχρεώσεις. Οι εγκρίσεις πληρωμής υπογράφονται από τον υπόλογο και τον προϊστάμενο του χρηματοοικονομικού/λογιστικού τομέα.

(6) Οι πληρωμές πραγματοποιούνται, εντός των ορίων των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού, μόνο βάσει δικαιολογητικών που καταρτίζονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και μόνον αφού οι πληρωμές αυτές αποτέλεσαν αντικείμενο ανάληψης υποχρεώσεως, εκκαθάρισης και εντολής πληρωμής.

[...]

(8) Για ορισμένες κατηγορίες δαπανών, μπορούν να καταβάλλονται προκαταβολές έως 30 %, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις.

(9) Τα ποσά που συνιστούν προκαταβολές, τα οποία καταβάλλονται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο (8) αλλά δεν δικαιολογούνται από παραδοθέντα αγαθά, εκτελεσθέντα έργα και παρασχεθείσες υπηρεσίες, έως τη λήξη του έτους, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, ανακτώνται από τους δημόσιους φορείς που χορήγησαν τις προκαταβολές και επιστρέφονται στον προϋπολογισμό από τον οποίο προκαταβλήθηκαν. [...]

(10) Σε περίπτωση μη παράδοσης των αγαθών, μη εκτέλεσης των έργων και μη παροχής των προβλεπομένων υπηρεσιών, για τις οποίες είχαν καταβληθεί προκαταβολές, η ανάκτηση των ποσών από τον δημόσιο φορέα προσαυξάνεται με τόκους υπερημερίας που αντιστοιχούν στους ισχύοντες για τα έσοδα του προϋπολογισμού, υπολογιζόμενους για το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία χορήγησης της προκαταβολής και μέχρι την ημερομηνία ανάκτησης».

Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1792 din 24 decembrie 2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale (διάταγμα του Υπουργού Οικονομικών αριθ. 1792, της 24ης Δεκεμβρίου 2002, σχετικά με την έγκριση των εκτελεστικών διατάξεων για την ανάληψη υποχρεώσεων, εκκαθάριση, εντολή πληρωμής και πληρωμή των δαπανών από τους δημόσιους φορείς, καθώς και για την οργάνωση, την τεκμηρίωση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις δημοσιονομικές και νομικές δεσμεύσεις).

Το σημείο 2 των εκτελεστικών διατάξεων ορίζει τα εξής:

«2. Εκκαθάριση των δαπανών

Πρόκειται για το στάδιο της διαδικασίας εκτέλεσης του προϋπολογισμού κατά το οποίο επαληθεύεται η ύπαρξη οφειλής, προσδιορίζεται ή επαληθεύεται το οφειλόμενο ποσό και επαληθεύονται οι όροι υπό τους οποίους η οφειλή καθίσταται απαιτητή βάσει των δικαιολογητικών που πιστοποιούν τις σχετικές πράξεις.

Η επαλήθευση της ύπαρξης υποχρέωσης πληρωμής πραγματοποιείται με τον έλεγχο των δικαιολογητικών που πιστοποιούν την απαίτηση του πιστωτή και το υποστατό της «παρασχεθείσας υπηρεσίας» (την παράδοση των αγαθών, την εκτέλεση των έργων και την παροχή των υπηρεσιών ή, ανάλογα με την περίπτωση, την ύπαρξη εγγράφου που δικαιολογεί την πληρωμή: εκτελεστός τίτλος, σύμβαση δανείου, συμφωνία επιχορήγησης κ.λπ.) [...]

Ο προσδιορισμός ή η επαλήθευση του οφειλόμενου στον πιστωτή ποσού πραγματοποιείται από το πρόσωπο το οποίο είναι εξουσιοδοτημένο από τον διατάκτη, με βάση τα στοιχεία που αναγράφονται στο τιμολόγιο και τα έγγραφα τα οποία συντάσσει η επιτροπή παραλαβής η οποία έχει συσταθεί σύμφωνα με τον νόμο [...]

Τα έγγραφα που πιστοποιούν τα παραδοθέντα αγαθά, τα εκτελεσθέντα έργα και τις παρασχεθείσες υπηρεσίες ή από τα οποία προκύπτουν ορισμένες υποχρεώσεις πληρωμής πρέπει να φέρουν την ένδειξη «έγκριση πληρωμής» από τον διατάκτη ή από το πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί προς τούτο, προκειμένου να βεβαιώνεται ότι:

- τα παραδιδόμενα αγαθά παραλήφθηκαν, αναφέροντας την ημερομηνία και τον τόπο παραλαβής τους·
- τα έργα εκτελέστηκαν και οι υπηρεσίες παρασχέθηκαν·
- τα παραδιδόμενα αγαθά καταχωρίστηκαν στο ημερολόγιο κινήσεων και στα λογιστικά βιβλία, με προσδιορισμό της καταχωρημένης εγγραφής και του λογιστικού σημειώματος καταχώρισης· [...]

Η υπογραφή και η ένδειξη «έγκριση πληρωμής» επί του τιμολογίου πιστοποιεί ότι η υπηρεσία εκτελέστηκε ορθά από τον προμηθευτή και ότι ελέγχθηκαν όλα τα στοιχεία του τιμολογίου. [...] [...]

Το πρόσωπο που είναι επιφορτισμένο με την εκκαθάριση της δαπάνης ελέγχει αυτοπροσώπως τα δικαιολογητικά και βεβαιώνει, υπ' ευθύνη του, ότι πραγματοποιήθηκε ο εν λόγω έλεγχος».

Hotărârea Guvernului nr. 264/2003 privind stabilirea acțiunilor și categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor și limitelor pentru efectuarea de plăți în avans

din fonduri publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare (κυβερνητικό διάταγμα αριθ. 264/2003, για τον καθορισμό των δράσεων και των κατηγοριών δαπανών, των κριτηρίων, των διαδικασιών και των ορίων για την πραγματοποίηση προκαταβολών από δημόσιους πόρους, αναδημοσιευθέν, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε)

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Με πρακτικό της 9ης Μαΐου 2013, το Curtea de Conturi a României – Camera de Conturi Călărași (Ελεγκτικό Συνέδριο της Ρουμανίας – Τμήμα Călărași) διαπίστωσε, όσον αφορά τις κεφαλαιουχικές δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο επίπεδο της Unitatea Administrativ Teritorială a Comunei Sărulești (τοπικής διοικητικής ενότητας του δήμου Sărulești, Ρουμανία) ότι, κατά το χρονικό διάστημα από το 2009 έως το 2012, το δημοτικό συμβούλιο του Sărulești είχε εγκρίνει, βάσει σχετικών εγγράφων, τη χρήση πόρων για έργα τα οποία δεν εκτελέστηκαν στην πραγματικότητα. Τα έργα αυτά αφορούσαν τρεις επενδυτικούς στόχους που περιλαμβάνονταν στο ετήσιο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων για το έτος 2009, ήτοι «Υδροδότηση στον δήμο Sărulești, χωριό Sărulești» (επενδυτικός στόχος αριθ. 1), «Επέκταση της υδροδότησης στον δήμο Sărulești, χωριό Sărulești-Gară» (επενδυτικός στόχος αριθ. 2) και «Κατασκευή δημοτικού σταδίου» (επενδυτικός στόχος αριθ. 3). Η εκτιμώμενη αξία των πράξεων που συνιστούν την παρατυπία η οποία διαπιστώθηκε με την προσβαλλόμενη πράξη, ήτοι οι καταβολές που πραγματοποιήθηκαν για μη εκτελεσθέντα έργα, ανέρχεται σε 635 267 ρουμανικά λεί (RON).
- 2 Στις 17 Μαρτίου 2014, ζητήθηκε από τις αστυνομικές αρχές να παρέμβουν σχετικά με την τέλεση αξιόποινων πράξεων στην τοπική διοικητική ενότητα του δήμου Sărulești, πράξεις κατόπιν των οποίων είχαν καταβληθεί, από δημόσιους πόρους, ποσά ύψους 635 000 RON για επενδύσεις οι οποίες δεν πραγματοποιήθηκαν.
- 3 Η επίμαχη ποινική δίωξη κατέληξε στην παραπομπή των κατηγορουμένων KN, LY, OC και DW σε δίκη ενώπιον του Judecătoria Lehliu-Gară (πρωτοδικείου της περιφέρειας Lehliu-Gară, Ρουμανία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου.
- 4 Ο KN παραπέμφθηκε σε δίκη, ενώ, στο μεταξύ, του έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι, για τη διάπραξη των αδικημάτων της «κατάχρησης εξουσίας με σκοπό ο δημόσιος υπάλληλος να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον αθέμιτο όφελος», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 13² του νόμου 78/2000, ο οποίος αναδημοσιεύθηκε, σε συνδυασμό με το άρθρο 248 VCP, της «συνέργειας σε απάτη», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 26 VCP, σε συνδυασμό με το άρθρο 215, παράγραφοι 1, 2 και 3, VCP, της «πλαστογραφίας ιδιωτικού εγγράφου», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 290, παράγραφος 1, VCP, και της «ψευδούς βεβαίωσης» (ψευδής βεβαίωση που διαπράττει δημόσιος υπάλληλος σε δημόσια έγγραφα), το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 289, παράγραφος 1, VCP.

- 5 Στο κατηγορητήριο επισημάνθηκε, κατ' ουσίαν, ότι, κατά το διάστημα από το 2009 έως το 2012, ως δήμαρχος του Sărulești και κατά την άσκηση των καθηκόντων του, ο ΚΝ ασκούσε κατά τρόπο αθέμιτο τα καθήκοντά του κατά την πραγματοποίηση πληρωμών από δημόσιους πόρους. Στο πλαίσιο αυτό, βάσει εκθέσεων προόδου εργασιών και δηλώσεων αγοράς υλικών οι οποίες συντάχθηκαν ψευδώς από την κατασκευάστρια εταιρία SC VLAD MAGIC SRL μέσω του εκπροσώπου της ΟC και επιβεβαιώθηκαν από τον τελευταίο, ο ΚΝ φέρεται να πλήρωσε την κατασκευάστρια εταιρεία για έργα που δεν εκτελέστηκαν και για υλικά που δεν αγοράστηκαν στην πραγματικότητα.
- 6 Συγκεκριμένα, βάσει των εφαρμοστέων νομικών διατάξεων, διαπιστώθηκε ότι ο κατηγορούμενος ΚΝ παρέβη τα καθήκοντά του καθόσον: (1) δεν επαλήθευσε την ύπαρξη της υποχρέωσης πληρωμής ελέγχοντας τα δικαιολογητικά που πιστοποιούν την απαίτηση του πιστωτή και την υπόσταση της παρασχεθείσας υπηρεσίας (παραδοθέντα αγαθά/εκτελεσθέντα έργα). (2) δεν επαλήθευσε το οφειλόμενο στον πιστωτή ποσό βάσει των συνταχθέντων από την επιτροπή παραλαβής εγγράφων, διότι τα στοιχεία που αναγράφονται στο τιμολόγιο δεν αρκούν καθεαυτά για την καταβολή των εν λόγω ποσών. (3) δεν απαίτησε από την κατασκευάστρια εταιρία εγγύηση που να έχει χορηγηθεί σύμφωνα με τον νόμο από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή ασφαλιστική εταιρία σε περίπτωση προκαταβολών. (4) παρέτεινε, με επανειλημμένες προσθήκες, τη διάρκεια των συμβάσεων έργων σχετικά με τους τρεις προαναφερθέντες επενδυτικούς στόχους, χωρίς να υπάρχουν έγγραφα από τα οποία να προκύπτει ότι είχαν μεσολαβήσει περιστάσεις θίγουσες τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντά τους και οι οποίες δεν μπορούσαν να προβλεφθούν κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης. (5) δεν ήλεγξε και δεν αξιολόγησε εντός της προβλεπόμενης από τη σύμβαση προθεσμίας τα σημεία των έργων που δεν ήταν πλέον ορατά διά γυμνού οφθαλμού καθόσον είχαν καλυφθεί από άλλα υλικά. (6) δεν προέβη στην καταγγελία της σύμβασης και δεν ζήτησε αποζημίωση όταν διαπίστωσε ότι η κατασκευάστρια εταιρία παρέβη υπαίτια τις υποχρεώσεις της.
- 7 Ο ΟC παραπέμφθηκε σε δίκη, ενώ, στο μεταξύ, του έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι για τη διάπραξη των αδικημάτων της «απάτης», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 215, παράγραφοι 1, 2 και 3, VCP, της «πλαστογραφίας ιδιωτικού εγγράφου», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 290, παράγραφος 1, VCP, της «ηθικής αυτουργίας σε κατάχρηση εξουσίας με σκοπό ο δημόσιος υπάλληλος να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον αθέμιτο όφελος», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 25 VCP, σε συνδυασμό με το άρθρο 13² του νόμου 78/2000, ο οποίος αναδημοσιεύθηκε.
- 8 Στο κατηγορητήριο, επισημάνθηκε κατ' ουσίαν ότι, κατά το χρονικό διάστημα από το 2009 έως το 2012, ο κατηγορούμενος ΟC, ως νόμιμος εκπρόσωπος της κατασκευάστριας SC Vlad Magic SRL, φέρεται να ώθησε τον κατηγορούμενο ΚΝ στο να εκτελεί, κατά τρόπο αθέμιτο, τα καθήκοντά του όσον αφορά την ανάληψη υποχρεώσεων για δαπάνες, την εκκαθάριση και την εντολή πληρωμής των δαπανών από δημόσιους πόρους και στο να επιβεβαιώνει, χωρίς τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων ή την ύπαρξη δικαιολογητικών εγγράφων, αναφορές προόδου

εργασιών και αναφορές αγοράς υλικών οι οποίες είχαν συνταχθεί ψευδώς από τον κατηγορούμενο OC και είχαν προηγουμένως εγκριθεί από τους υπευθύνους των εργασιών LY και DW (η τελευταία είχε αναλάβει τον εν λόγω ρόλο χωρίς να έχει δικαίωμα προς τούτο), προκειμένου να αποδείξει την εκτέλεση έργων και την αγορά υλικών που στην πραγματικότητα δεν εκτελέστηκαν, ούτε αγοράστηκαν, και να επιτύχει, κατ' αυτόν τον τρόπο, την καταβολή του αντίστοιχου ποσού στην SC Vlad Magic SRL.

- 9 Ο LY παραπέμπεται σε δίκη για τη διάπραξη των αδικημάτων της «συνέργειας σε απάτη», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 26 VCP σε συνδυασμό με το άρθρο 215, παράγραφοι 1, 2 και 3, VCP, της «πλαστογραφίας ιδιωτικού εγγράφου», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 290, παράγραφος 1, VCP, και της «συνέργειας σε κατάχρηση εξουσίας με σκοπό ο δημόσιος υπάλληλος να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον αθέμιτο όφελος», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 26 VCP σε συνδυασμό με το άρθρο 13² του νόμου 78/2000, ο οποίος αναδημοσιεύθηκε.
- 10 Στο κατηγορητήριο, επισημάνθηκε κατ' ουσίαν ότι, κατά το χρονικό διάστημα από το 2009 έως το 2012, ως υπεύθυνος εργασιών για τους στόχους «Υδροδότηση στο χωριό Sărulești» και «Επέκταση της υδροδότησης στο Sărulești-Gară», καθόσον επιβεβαίωσε, χωρίς τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων, αναφορές προόδου εργασιών συνταχθείσες ψευδώς από τον κατηγορούμενο OC, διευθυντή της SC VLAD MAGIC SRL, βοήθησε τον τελευταίο να αποδείξει την εκτέλεση έργων τα οποία στην πραγματικότητα δεν είχαν εκτελεστεί.
- 11 Η DW παραπέμπεται σε δίκη για τη διάπραξη των αδικημάτων της «απάτης», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 215, παράγραφοι 1, 2 και 3, VCP, της «πλαστογραφίας ιδιωτικού εγγράφου», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 290, παράγραφος 1, VCP, και της «συνέργειας σε κατάχρηση εξουσίας με σκοπό ο δημόσιος υπάλληλος να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον αθέμιτο όφελος», το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 26 VCP σε συνδυασμό με το άρθρο 13² του νόμου 78/2000, ο οποίος αναδημοσιεύθηκε.
- 12 Στο κατηγορητήριο, επισημάνθηκε κατ' ουσίαν ότι, κατά το χρονικό διάστημα από τον Νοέμβριο έως και τον Δεκέμβριο 2011, ως υπεύθυνη των εργασιών (ρόλο τον οποίο ανέλαβε χωρίς να έχει δικαίωμα προς τούτο) για τον στόχο «Κατασκευή δημοτικού σταδίου», η DW επιβεβαίωσε, χωρίς τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων, αναφορές αγοράς υλικών συνταχθείσες ψευδώς από τον κατηγορούμενο OC με σκοπό να παραπλανήσει την τοπική διοικητική ενότητα του δήμου Sărulești, η οποία ζημιώθηκε.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 13 Ο KN ζήτησε να υποβληθεί στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 14 Στο σκεπτικό της αιτήσεώς του προδικαστικής απόφασεως, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει τα επιχειρήματα με βάση τα οποία ο ΚΝ ζήτησε να υποβληθεί αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο.
- 15 Ο ΚΝ, επικαλούμενος συναφώς το άρθρο 2 ΣΕΕ και τα άρθρα 48 και 49 του Χάρτη, καθώς και την απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Μαρτίου 1978, 106/77, *Amministrazione delle finanze dello Stato κατά Simmenthal* (Συλλογή 1978, σ. 629), υποστηρίζει ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτή η επέκταση του πεδίου εφαρμογής ενός αδικήματος όπως η κατάχρηση εξουσίας σε πραγματικά περιστατικά, τα οποία δεν συνιστούσαν προηγουμένως αδικήματα, δεδομένου ότι το ποινικό δίκαιο δεν μπορεί—ως συνέπεια της αρχής της νομιμότητας εγκλημάτων και ποινών— να ερμηνεύεται εις βάρος του κατηγορουμένου.
- 16 Ο ΚΝ παραπέμπει στη νομολογία του Δικαστηρίου με την οποία έχει κριθεί ότι ο κατηγορούμενος δικαιούται να γνωρίζει, κατά τρόπο σαφή, ποιες είναι οι πράξεις ή παραλείψεις που δύνανται να στοιχειοθετήσουν την ποινική ευθύνη του, ότι, οσάκις μια πράξη θεωρείται ποινικό αδίκημα, η ανακριτική αρχή και ο δικαστής μπορούν να εξειδικεύσουν τα συστατικά στοιχεία του αδικήματος, αλλά όχι να τα τροποποιήσουν εις βάρος του κατηγορουμένου, και ότι ο τρόπος με τον οποίο ορίζονται αυτά τα συστατικά στοιχεία του αδικήματος πρέπει να είναι προβλέψιμος για κάθε πρόσωπο.
- 17 Σύμφωνα με την ίδια νομολογία, εναπόκειται στον νομοθέτη να αποδείξει, με τη θέσπιση νομοθετικών πράξεων, ότι συμμορφώνεται προς αυστηρότερες απαιτήσεις προκειμένου να τηρείται η αρχή της σαφήνειας και της προβλεψιμότητας του νόμου, δεδομένου ότι η συστατική ερμηνεία των κανόνων του ποινικού δικαίου από τις ανακριτικές αρχές και τους δικαστές συνιστά άμεση συνέπεια της αρχής της νομιμότητας του ποινικού κανόνα και εντός αυτού του πλαισίου μόνον ο νομοθέτης είναι σε θέση να ρυθμίσει την επίδικη συμπεριφορά κατά τρόπον ώστε η πράξη να ορίζεται σαφώς και να μην «ποινικοποιείται» μέσω διασταλτικής ερμηνείας από τους εφαρμοστές των ποινικών κανόνων, γεγονός το οποίο θα μπορούσε να οδηγήσει σε καταχρηστικές ερμηνείες.
- 18 Το Δικαστήριο έχει επίσης κρίνει ότι η αρχή σύμφωνα με την οποία μια διάταξη ποινικού δικαίου δεν μπορεί να ερμηνεύεται διασταλτικά εις βάρος του κατηγορουμένου, η οποία απορρέει από την αρχή της νομιμότητας εγκλημάτων και ποινών και, γενικά, από την αρχή της ασφάλειας δικαίου, απαγορεύει την κίνηση ποινικής διαδικασίας για συμπεριφορές οι οποίες δεν ορίζονται σαφώς ως αξιόποινες πράξεις από τον νόμο.
- 19 Παραπέμποντας στο άρθρο 248 VCP, ο ΚΝ τονίζει ότι η φράση «εκτελεί με αθέμιτο τρόπο» σημαίνει, όπως έκρινε το *Curtea Constituțională a României* (Συνταγματικό Δικαστήριο της Ρουμανίας) στην απόφαση 405/2016, ότι «εκτελεί κατά παράβαση του νόμου». Εντούτοις, υπό το πρίσμα της προμνημονευθείσας νομολογίας του Δικαστηρίου, η έκφραση «εκτελεί κατά παράβαση του νόμου»,

ήτοι οποιουδήποτε νόμου, δεν διακρίνει ρητώς τις πράξεις, ενέργειες ή παραλείψεις που μπορούν να επισύρουν ποινική ευθύνη.

- 20 Η έκφραση αυτή επιβάλλει στην πράξη γενική υποχρέωση συμμόρφωσης προς απροσδιόριστο αριθμό νόμων ή, ακριβέστερα, όλων των νόμων, με συνέπεια να επισύρουν ποινικές κυρώσεις, πράξεις οι οποίες δεν είναι αξιόποινες. Επιπλέον, το Συνταγματικό Δικαστήριο της Ρουμανίας έκρινε, με την υπ' αριθ. 405/2016 απόφαση, ότι η χρήση της έκφρασης αυτής στηρίζεται σε πλημμελή νομοθετική τεχνική, στερούμενη σαφήνειας και προβλεψιμότητας, η οποία, ως εκ τούτου, παραβιάζει την αρχή της νομιμότητας και της αναλογικότητας, η οποία διέπει το ποινικό δίκαιο.
- 21 Υπό το πρίσμα του άρθρου 2 ΣΕΕ και των άρθρων 48 και 49 του Χάρτη, οι ποινικές διατάξεις του άρθρου 248 VCP είναι διατυπωμένες κατά τρόπο ευρύ και αόριστο, πράγμα που συνεπάγεται αυξημένο βαθμό έλλειψης προβλεψιμότητας και οδηγεί σε αυθαίρετη ή τυχαία ερμηνεία και εφαρμογή ενώ, σύμφωνα με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην υπόθεση *Coëme* κ.λπ. κατά Βελγίου, συνιστά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
- 22 Εν κατακλείδι, οι διατάξεις του εθνικού δικαίου σχετικά με το αδίκημα της κατάχρησης εξουσίας δεν προβλέπουν ειδικότερα τα πραγματικά περιστατικά που στοιχειοθετούν την ποινική ευθύνη, επιπλέον δε, προβλέπουν ποινή κύρωση ανεξάρτητα από τη φύση ή τη βαρύτητα των πραγματικών περιστατικών.